

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΕΝ ΧΑΛΔΙΑ.

'Υπό τοῦ καθηγητοῦ Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ.

(Συνέχεια.)

Λογόταρμαν ἦτοι λῆψις τῆς ὑποσχέσεως διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου: Οἱ γάμοι συνήμως τελοῦνται τὸ φινίρπωρον ἢ τὸν χειμῶνα κατὰ τὸν Ἰανουάριον μῆνα¹⁾, ἢ δὲ ἐποχὴ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου ὅριζεται διὰ προηγούμενης συνεννοήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν. "Οταν πλέον προσεγγίσῃ ὁ καυρός, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἔβδομαδος ἦτοι τὴν Τετάρτην ἢ Πέμπτην ἀφ' ἐσπέρας, ὁ πατὴρ τοῦ γαμβροῦ μετά τίνος τῶν συγγενῶν αὐτοῦ μεταβάντες εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης, προαγγέλλουσιν, ὅτι τὴν ἐσπέραν τῆς ἀμέσως ἐπομένης Κυριακῆς μέλλουσι νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ λογόταρμαν²⁾ ἥτοι νὰ λάβωσι τὴν περὶ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου ὑπόσχεσιν. Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ συμπένθερος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν κατ' ἀρχὰς αἰτοῦνται ἀναβολὴν προφασίδρμενοι, ὅτι ἀπαιτεῖται καυρός, ἵνα προσκληθῶσι καὶ ἔτεροι συγγενεῖς ἀποδημοῦντες, ἀλλ' ἐπὶ τέλους συγκατατίθενται ὡστε τὸ λογόταρμαν νὰ γένηται τὴν ἀμέσως ἐπομένην ἢ μεθεπομένην Κυριακήν.

Τὴν προσδιωρισμένην Κυριακὴν περὶ τὴν δεκάτην ὥραν Τουρκιστὶ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ γαμβροῦ προσκαλοῦσι τοὺς συγγενεῖς καὶ γείτονας αὐτῶν ἵνα συμμεταβῶσιν εἰς τὸ λογόταρμαν, παραγγέλλουσι δὲ σύγχρονως αὐτοῖς ἵνα κατὰ τὴν διαδεκάτην ὥραν ὡσι παρόντες· ὥσαντως· καὶ οἱ ἐκ τοῦ μέρους τῆς μελλονύμφου προσκαλοῦσι τοὺς ἑαυτῶν συγγενεῖς καὶ γείτονας³⁾. Μετὰ τὴν ἐν τῇ ὀρισμένῃ ὥρᾳ συνάθροισιν τῶν προσκεκλημένων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γαμβροῦ προσφέρεται αὐτοῖς ἀνὰ ἐν ποτήριον ράκιον καὶ ἐγκαταλιπόντες τὰ μουσικὰ ὄργανα ἀπέρχονται μετὰ τοῦ ἱερέως, ἵνα λάβωσι τὴν διὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου ὑπόσχεσιν. Συγκρίζουσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ $1\frac{1}{2}$ ὄκαν ράκιον καὶ δύο ὀκάδας σακχαρωτῶν. Ἡ συνοδεία πορεύεται ὡς ἔξης: Πρόπορενταί τις κρατῶν φανὸν μέγαν, κατόπιν ἀκολουθεῖ ὁ τὸ ποτὸν καὶ τὰ σακχαρωτὰ φέρων παῖς, μετ' αὐτὸν δὲ ὁ ἱερεὺς καὶ ἀκολούθως οἱ θεῖοι τοῦ γαμβροῦ (ἴαν ἔχῃ τοιούτους) καὶ ἔτεροι συγγενεῖς εἰς ἐπτὰ ἢ ἑννέα τὸν ἀριθμὸν ἀνερχόμενοι⁴⁾. Οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς νύμφης, προγιγνώσκοντες τὴν προσδιωρισμένην ὥραν τῆς προσελεύσεως τῶν προσδοκωμένων, καταλείπουσι τὴν θύραν ἀνοικτὴν καὶ ὑποδέχονται αὐτοὺς ἐπ' αὐτῆς, ἐν ᾧ τὰ μουσικὰ ὄργανα παίζουσι. Τοῖς οὖτας ὑποδεκτοῖς γενομένοις προτίθεται ἀμέσως πρὸ τῆς θύρας τράπεζα φέρουσα πλὴν τοῦ ἀπαραιτήσου ράκιον ἀλλάντα, σακχαρωτά, δατλία καὶ τυρόν· οὗτοι δὲ πίνοντες ἀνὰ ἐν ποτήριον ράκιον συγχαίρουσι λέγοντες, νὰ εἶνε δόγυορλία καὶ γαδερπλία καὶ ἡ σὴν τελείαν εὐλόγησιν.

¹⁾ Οἱ μὴν οὗτοι, Γαμηλιῶν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλούμενοι, ἵνα καὶ παρ' αὐτοῖς προωρισμένος διὰ τὰς τελετὰς τῶν γάμων.

²⁾ Ἐν τοιάντῃ περιπτώσει συνήθης ἐστιν ἡ φράσις: «Θὰ ἐρχομεῖς κόφτομε τὸν λόγον» ἥτοι ὅταν ἔλθωμεν ἵνα συμφωνήσωμεν περὶ τοῦ γάμου.

³⁾ Σημειωτέον, ὅτι καὶ ἐκ τοῦ μέρους τῆς νύμφης ὀφείλουσι νὰ ἔχωσιν ἱερά τινα.

⁴⁾ Ἐν ἐποχῇ ἀρχαιοτέρᾳ οἱ εἰς τὸ λογόταρμαν μεταβαίνοντες ἀνήρχοντο εἰς 20 μέχρι 30.

ὁ Θεὸς ν' ἀξιών· καὶ ἡ σ' ἄλλα τ' ἀρχοντικά σουν¹⁾· καὶ εἰσέρχονται εἰς τὴν αἰθουσαν ἢ τὸ δωμάτιον τῆς ὑποδοχῆς²⁾. Ἀφοῦ καὶ ἐνταῦθα πίωσιν ἀνὰ δύο ἢ τρία ποτήρια ράκιον, ἐκ τοῦ μέρους τῆς νύμφης ἔρωτῶσι λέγοντες: «ποὺ θὰ χαράζωμ' ἀτο; κάρμιαν' κ' ἐρχουστιν κ' ἀτώρα πᾶς ἐπαθετεν; ἀβοῦτο τὴν ἔλαν ἐσουν κάπως κ' ἐρέχταμε» ἥτοι «εἰς τί ἀποδοτέον τὴν ἐπίσκεψιν ὑμῶν ταῦτην; ἀλλοτε δὲν ἥρχεσθε καὶ τώρα πᾶς συνέβη τοῦτο; ἡ ἐπίσκεψις ὑμῶν αὕτη κάπως δὲν ἀρέσκει ἡμῖν». Οἱ δὲ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ γαμβροῦ ἀποκρίνονται οὖτας: «ἐδέβαμε ἀπ' ἀδα κ' ἔσ', ἐκ' σαμε τὰ τσαλγούγια καὶ εἰπαμε: φιλικὸν ὁσπίτ' ἐν', ἀς ἐρπαίνωμε ἀπ' ἔσ'. θαρροῦμεν πᾶς τυδὲν κακὸν κ' ἐποίει καμε· ἀμα μὴ φοούστιν, ἐμεῖς μὲ τὴν ὄρραγάν ἐρουν 'λάσκουρες· ἔχομε καὶ τὸ ράκι' ν ἐμουν ὄντάμαν» ἥτοι «διερχόμενοι ἐντεῦθεν ἥκονδάμεν τὰ μουσικὰ ὄργανα καὶ εἰπομεν: φιλικὴ οἰκία εἶνε, ἀς εἰσέλθωμεν· νομίζομεν δέ, ὅτι οὐδὲν κακὸν ἐποιήσαμεν· ἀλλὰ μὴ φοβεῖσθε· ἡμεῖς περιφερόμεθα μετὰ τῶν ἐφοδίων ἡμῶν· ἔχομεν μεθ' ἡμῶν καὶ τὸ ράκιον ἡμῶν». Ἄμα τῇ ἀποκρίσει ταῦτη πρὸς μείζονα διαβεβαίωσιν εἰς ἔξ αὐτῶν παρουσιάζει τὸ ἐν τινὶ γωνίᾳ κατατεθεμένον ράκιον καὶ τοποθετεῖ αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ ἐπὶ ἐδωλίου ὑψηλοῦ. "Ηδη λαμβάνουσι κατὰ πρῶτον οἱ δύο ιερεῖς ἀνὰ ἐν ποτήριον καὶ ὁ μὲν εἰς τὸ μέρος τῆς νύμφης ἀνήκων προσφέρει αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτῆς, ὁ δὲ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ γαμβροῦ παραχωρεῖ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ· οὗτοι πάλιν παραχωροῦσιν αὐτὸν ἔκαστος τῷ ιδίῳ αὐτοῦ ἐπιτετραμένῳ· καὶ ὁ μὲν τὸ μέρος τοῦ γαμβροῦ ἀντιπροσωπῶν λέγει τότε: «ἐνταῦθα ἔχομεν παρακαταθήκην τινά, τὴν ὁποίαν καὶ ἥλθορεν νὰ παραλάβωμεν θείᾳ δυνάμει», ὁ δὲ ἀντιπρόσωπος τοῦ μέρους τῆς νύμφης ἔρωτῷ: «καὶ τίνα παρακαταθήκην ἀπαιτεῖτε; ἔχετε ἀπόδειξτε τινά;» Ἐκ τοῦ ἐναντίου μέρους ἐπιλέγουσι τότε: «ἐν τῇ δεῖνι ἐποχῇ ἥρραβωνίσαμεν τὸν δεῖνα, νιδὸν τοῦ δεῖνος μετὰ τῆς δεῖνος, θυγατρὸς τοῦ δεῖνος, καὶ ἥλθομεν ἡδη ν' ἀπαιτήσωμεν τὴν παρακαταθήκην ἡμῶν». «Ἐχει καλῶς, ἀπαντῶσιν ἐκ τοῦ μέρους τῆς νύμφης· ὁρολογοῦμεν τὸ χρέος ἡμῶν, ἀλλ' ἐφέτος δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν ὑποχρέωσιν ἡμῶν»· ἐνταῦθα δὲ προβάλλονται διαφόρους λόγους ἐπὶ σκοπῷ ἐφευρημένους, οἷον δὲ δῆθεν ἔχουσι στενοὺς συγγενεῖς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἢ μακρὰν εὐρισκομένους, οἵτινες δὲν δύνανται εἰρῆν τὸ προσεχές ἔτος νὰ παρευρεθῶσιν ἐν τῇ τελετῇ τοῦ γάμου, ἢ ὅτι δῆθεν ἐσχάτως ἔμαθον τὸν δάνατον συγγενοῦς τινος καὶ ὡς ἐκ τούτου πενθοῦσι. Τότε δύως καὶ οἱ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ γαμβροῦ διαφόρους προβάλλονται καὶ οὗτοι προφάσεις (οἵον δὲ δῆθεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀσθενοῦσα, ἔχει ἀνάγκην τῆς περιθάλψεως τῆς

¹⁾ Ἡτοι «εἰδε νὰ ὡσι καλορρίζικα καὶ ηντυχισμένα· ἀν ποτε νὰ τελεσθῇ καὶ ἡ τελεία εὐλόγησις· καὶ ὁ Θεὸς ν' ἀξιώσῃ καὶ εἰς τὰ ἄλλα τὰ τέκνα σαζ.

²⁾ Σημειωτέον, ὅτι τὰ σακχαρωτά καὶ τὸ ράκιον αὐτῶν τοποθετοῦσιν ἐν τινὶ γωνίᾳ.

νύμφης αὐτῆς) καὶ ἀναγκάζουσιν ἐπὶ τέλους τὸ ἀντίθετον μέρος ν' ἀναγνωρίσῃ τὸ δίκαιον τῆς ἀπαιτήσεως αὐτῶν καὶ νὰ ἐνδώσῃ ὡστε ὁ γάμος νὰ τελεσθῇ τὴν ἀμέσως ἐπομένην ἢ τὸ πολὺ τὴν μεθεπομένην Κυριακήν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐπέρχεται πλήρης συμφωνία μεταξὺ αὐτῶν, πίνουσι καὶ εὐχόνται λέγοντες: «Ἄρο χαιρέλια καὶ καλορίζικα καὶ 'ση σὴν τελείαν εὐλόγησιν καὶ 'σ' ἄλλα τ' ἀρχοντικὰ ν' ἀξιών' ὁ Θεός», σὺν τῇ εὐχῇ δὲ ταύτῃ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ μέρους τοῦ γαμβροῦ παρέχει τῷ ἀντιπροσώπῳ τοῦ ἑτέρου μέρους ἐν φλωρίον¹⁾ (γαζίον ἢ μαχρουτιᾶν), οὗτος δὲ πάλιν δίδει· αὐτὸν μετέπειτα τῇ μητρὶ τῆς νύμφης. Κατόπιν ἐκ τοῦ μέρους τῆς νύμφης

¹⁾ Τὸ δῶρον τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἀνταμοιβὴ τῆς γαλούχησεως τῆς νύμφης.

προσφέρουσι τοῖς παρακαλημένοις ἐκ τοῦ ῥακίου καὶ τῶν σακχαρωτῶν, τὰ δύοια ἐκόμισαν μεν' ἔαυτῶν οἱ εἰς τὸ μέρος τοῦ γαμβροῦ ἀνήκοντες, ἀφοῦ δὲ πίωσι καὶ δεύτερον, προτίθεται τραπέζιον φέρον γλυκισμά τι (μπουρμᾶν¹⁾ ἢ μπακλαβᾶν), μῆλα καὶ ἄπια. Ἀφοῦ γενθῶσι καὶ τούτων, προσφέρεται καφρές καὶ μετ' αὐτὸν ἀπέρχονται οὐκαδὲ οἱ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ γαμβροῦ· οὐχ ἡττον ὅμως καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὐτῶν ἔξακολουθεῖ ἐπὶ μακρὸν ἔτι ἐν ἑκατέρῳ μέρει ἡ διασκέδασις, ἐνίοτε δὲ μάλιστα καὶ παρατείνεται μέχρι τῆς πρωΐας.

¹⁾ Τὸ γλύκυσμα τοῦτο, ἐκ λεπτῶν φόλλων ζύμης κατέσκευασμένον, ὀνομάζεται οὕτω Τουρκιστὶ ως ἐκ τῆς κοχλιώδους τῶν φόλλων τῆς ζύμης συστροφῆς καὶ περιτυλίξεως.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ ΣΥΜΒΑΜΑ ΤΟΥ ΔΟΚΤΟΡΟΣ ΤΖΕΚΥΛ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΑΙΔ.

Υπὸ ΡΟΒΕΡΤΟΥ ΛΟΥΤΣΟΒΙΚΟΥ ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ.

(Συνέχεια.)

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης δὲν παρέρχετο πλέον ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Οὔττερσον νὰ μὴ ὀφθῇ καθ' οἷαν δήποτε ὥραν πλησίον τῆς ἀπαισίας ἐκείνης οἰκίας. Ἔκει εὑρίσκετο καθ' ἐκάστην ἡμέραν λίαν πρωΐ, πρὶν ἢ μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖον του· ἐκεῖ εὑρίσκετο περὶ τὴν μεσημβρίαν δὲ τὴν ὁδὸς ἥτο πλήρης ἀνθρώπων· ἐκεῖ εὑρίσκετο καὶ τὴν νύκτα, δὲ τὴν ὥχρα δελήνη ἐφώτιζε φαντασιῶς τὴν δυμχλώδη πόλιν. — Κατὰ πᾶσαν ὥραν, οἶος δήποτε καιρὸς καὶ ἀν ἥτο, ὁ δικηγόρος εὑρίσκετο εἰς τὴν θέσιν του, ἀπέναντι τῆς ἀπαισίας ἐκείνης θύρας.

«Θέλω νὰ τὸν γνωρίσω, καὶ ἀς περιμένω ἔτη ὀλόκληρα» ἔλεγε καθ' ἑαυτόν.

Ἐπὶ τέλους ἡ ἐπιμονὴ καὶ καρτερία του ἀντημείρθη. Ἡτο ὥραία, Ψυχρὰ χειμερινὴ νύξ· αἱ ὁδοὶ ἡσαν σαρωμέναι καὶ καθαραὶ ὡς πάτωμα αἰδούσης τοῦ χοροῦ· οἱ φανοὶ ἔλαρπον ζωηρῶς· αἱ φλόγες αὐτῶν, ὑπὸ οὐδενὸς ἀνέμου κινούμεναι, ἔρριπτον τὰς σκιὰς τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ τοῦ ἑδάφους εὐκρινῶς διαγραφομένας. Μετὰ τὴν δεκάτην ὥραν, ἀφοῦ τὰ καταστήματα εἶχον ἥδη κλεισθῆ, ἡ μικρὰ ὁδὸς ἔχεινεν ἡσυχωτάτη καὶ ἔρημος· — μόνον μακρόθεν ἥκουντο ὁ ὑπόκωφος θόρυβος τῆς μεγαλοπόλεως. Καὶ ὁ ἐλάχιστος κρότος ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς ἥτο εὐκρινῶς ἀκουστός. Ὁ Οὔττερσον εὑρίσκετο μόλις ἀπό τιναν λεπτῶν τῆς ὥρας ἐν τῇ θέσει του, δὲ αἴφνης ἥκουσεν εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν ἐλαφρὰ καὶ ἐσπευσμένα βήματα. Εἶχεν ἀπὸ πολλοῦ συνειδίσην νὰ διακρίνῃ τὸν ιδιόρρυθμον κρότον, τὸν ὁποῖον παράγει τὸ τακτικὸν βάδισμα τοῦ διαβάτου ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς, καὶ ὅστις εὐκρινῶς διακρίνεται ἐκ τοῦ συγκεχυμένου θορύβου τῶν μερακρυμένων μερῶν τῆς πόλεως. Ἄλλ' οὐδέποτε ἡ προσοχὴ τοῦ Οὔττερσον διηγέρθη τόσον ταχέως καὶ ζωηρῶς, ὅπως τὴν στιγμὴν ταύτην. Ἡσάνετο δὲ τὴν ἐπιτυχία ἐπλησίαζε, καὶ ἀπεσύρθη μετὰ προφυλάξεως εἰς τὸ σκοτεινὸν βάθος τῆς ἀδιεξόδου ὁδοῦ.

Τὰ βήματα ἥκουντο ὀλονέν πλησιέστερα, εὐκρινέστερα καὶ βαρύτερα. Τώρα ἥκουσεν ὁ Οὔττερσον τὰ

βήματα ταῦτα ἐκ τῆς γωνίας τῆς ὁδοῦ — τώρα διέκρινε καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν νυκτερινὸν ὁδοιπόρον. Ἡτο μικρόσωμος ἀνήρ, καὶ ἐφόρει συνήθη ἐνδύματα. — Κατ' ἀνεξήγητον τρόπον ἡσθάνθη ὁ δικηγόρος αἴφνης τὸ αὐτὸν ἀκριβῶς συναίσθημα τῆς ἀποστροφῆς, τῆς βδελυγμάς· καὶ τῆς φρίκης, τὸ ὁποῖον εἶχε κυριεύση τὸν "Ἐνφειλδ." Ο ἀνήρ ἐπέρασε τὴν ὁδὸν κατὰ πλάτος, καὶ ἀπηυθύνθη πρὸς τὴν γνωστὴν ἐκείνην θύραν. "Ἐλαβε μίαν κλεῖδα ἐκ τοῦ θυλακίου του — προφανῶς ὁ ἀνήρ κατώκει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ.

Τώρα ὁ Οὔττερσον ἔξηλθεν ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ μέρους καὶ πλησιάσας ταχέως ἔδηκε τὴν χειρά του ἐπὶ τοῦ ὕμου τοῦ ἀνδρός.

«Κύριε Ἀϋδ — ἀν δὲν ἀπατῶμαι;»

Μὲ συριγμὸν ἔχιδνης ὠπισθοχώρησεν ὁ Ἀϋδ κατὰ ἐν βῆμα. Συνῆλθεν ὅμως ἀμέσως ἐκ τῆς ταραχῆς του, καὶ χωρὶς γὰ τοῦτο κατὰ πρόσωπον τὸν δικηγόρον, εἴπε μὲ παντελῆ ἀταραξίαν:

«Αὐτὸς εἶνε τὸ δόνομά μου. Τί ἀγαπᾷς;»

«Ως βλέπω, εἰσέρχεσθε εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν,» ἀπήντησεν ὁ δικηγόρος Οὔττερσον. «Ἐγὼ εἴμαι ἀρχαῖος φύλος τοῦ δόκτορος Τζέκυλ. Ονομάζομαι Οὔττερσον, — δικηγόρος Οὔττερσον, καὶ κατοικῶ ἐν τῇ ὁδῷ Gaunt· τὸ δόνομά μου βεβαίως θὰ σᾶς εἶνε γνωστόν, καὶ ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ σᾶς συναντήσω ἐδῶ, ἐπεδύμουν νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ εἰσαγάγετε καὶ ἐμὲ εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν.»

«Ο δόκτωρ Τζέκυλ δὲν εἰν' ἐδῶ· ἀνεχώρησε» ἀπήντησεν ὁ Ἀϋδ. «Ηδη ἥτοιμάζετο ν' ἀνοίξῃ διὰ τῆς κλειδὸς τὴν θύραν, αἴφνης ὅμως ἐφάνη δὲ τὸ μετενόσησε καί, χωρὶς νὰ κυττάξῃ τὸν δικηγόρον εἰς τὸ πρόσωπον, ἥρωτησε: «Πόθεν μὲ γνωρίζετε;»

«Ο Οὔττερσον δὲν ἔλαβεν ὑπὸ ὄψη τὴν ἑρώτησιν ταύτην καὶ ἀντηρώτησε: «Κύριε Ἀϋδ! Θέλετε νὰ μού κάμετε μίαν χάριν;»

«Τί ἐπιθυμεῖτε;»

«Θέλετε νὰ μοῦ δείξετε τὸ πρόσωπόν σας;»

«Ο Ἀϋδ ἐφάνη ἐπὶ τινας στιγμὰς διστάζων· ἐπειτα